

Bijlage 7: Vraag en antwoord - Duurzame nieuwbouw rwzi Zeist

- A Planning: *De projectplanning staat onder druk om de deadline voor de KRW te halen. Waarom is Zuiver niet eerder gestart met het project duurzame nieuwbouw rwzi Zeist?*

De eerste voorbereidingen voor het project Zeist zijn in 2021 gestart. Bijna 7 jaar voor de KRW deadline. Parallel aan het project is ook de Zuiveringsvisie opgesteld. Na (bestuurlijke) vaststelling van de Zuiveringsvisie (maart 2022) heeft het algemeen bestuur op 6 juli 2022 het project een jaar 'naar voren gehaald'. Door het investeringskrediet op basis van een voorontwerp beschikbaar te stellen (zie voorstel) is het mogelijk om zowel voor de KRW deadline het project af te ronden alsmede ook concreet invulling te geven aan de HDSR-ambities zoals opgenomen in de Zuiveringsvisie.

- B Kosten: *Is een bouwteam de juiste keuze voor dit project en heeft een bouwteam een prijsopdrijvend effect, omdat er geen concurrentie is bij inschrijving voor de realisatiefase?*

In de besluitnota *Aanvraag krediet planuitwerkingsfase duurzame nieuwbouw rwzi Zeist* (DM1944761) is de argumentatie voor een bouwteam-aanpak uiteengezet. De zienswijze is onveranderd. Tegelijkertijd is gebrek aan prijsconcurrentie bij inschrijving een vaker gehoorde vrees. Een deel van de gunningscriteria zijn er dan ook op gericht om dit risico te beheersen. Dat geldt zeker voor de 'kosten-criteria', maar ook voor de criteria over samenwerking. Als noodrem hebben we in het uiterste geval de vrijheid om de uitvoering opnieuw aan te besteden. Dat heeft ook nadelen, waaronder tijdverlies, maar die optie staat ons open als we met de aannemer niet tot overeenstemming over de prijs komen.

In het project wordt een kostentafel ingericht, waarin keuzes ten aanzien van de omvang en ambities van het werk versus de kosten ervan worden besproken. Voorgenomen besluiten zullen worden afgestemd met de portefeuillehouder. Hierdoor houden we ook gedurende het project grip op de kosten.

- C Kosten: *De nieuwe zuivering zal eind 2027 in bedrijf genomen worden. Zijn er dan geen grote investeringen meer tot 2050, behalve onderhoud?*

In de periode 2027 ~ 2050 zijn er investeringen te verwachten op rwzi Zeist. Onderdeel van het project is het verwijderen van cellulose uit het afvalwater, maar het drogen en opwerken van cellulose is *geen* onderdeel van het project. Terugwinnen van cellulose en opwerken naar grondstof is nieuw. Momenteel doet HDSR hiermee ervaring op, op rwzi Leidsche Rijn. Deze ervaringen worden meegenomen als het gaat om het vervolg op rwzi Zeist. Wellicht ten overvloede; de cellulose-installatie is sowieso een goede investering, omdat de waterlijn kleiner gedimensioneerd kan worden.

Ten tweede is het goed mogelijk dat er voor 2050 nieuwe uitdagingen zijn waar investeringen op gewenst zijn. Denk bijvoorbeeld aan verwijdering van Pfas, microplastics of stoffen die we nu nog niet voorzien óf waar nu geen goede en/of betaalbare technieken voor zijn.

Tot slot is het goed om te realiseren dat, net als bij alle andere zuiveringen, er onderdelen van de zuivering een technische levensduur hebben van 10~15 jaar (zoals delen van de proces automatisering en de elektrotechnische installatie). Over 10 jaar zal de eerste herinvestering voor instandhouding gedaan moeten worden.

- D Heffing: *Hoe verhoudt de toename van de zuiveringsheffing voor het project Zeist zich tot de toekomstige investeringsagenda van Zuiver?*
Er komen veel opgaven en ontwikkelingen op ons af die grote impact hebben op de waterketen. De tijd van het instandhouden van de zuiveringen is voorbij. Zuiver heeft een strategisch Zuiveringsplan opgesteld op basis van de Zuiveringsvisie. In 2024 is op hoofdlijnen in beeld gebracht wat deze opgave betekenen voor al onze zuiveringen. De opgaven zijn vertaald naar projecten tot 2050.
Dit zijn in hoofdzaak twee type investeringsprojecten. Enerzijds projecten die noodzakelijk zijn. Denk hierbij aan de wettelijke verplichtingen uit de nieuwe Richtlijn Stedelijk Afvalwater of investeringen als gevolg van bevolkingsgroei of projecten die voortvloeien uit ambities van HDSR. Denk hierbij aan grondstoffen terugwinnen, energieopwekking, etc.
Om ook financieel goed gesteld te staan voor deze opgaven, wordt in 2025 een plan opgesteld. Hierin wordt ook verkend of bijvoorbeeld een spaarmodel invulling kan geven aan een robuuste en gezonde financiering en dekking van de benodigde projecten.
- E Risico: *Bij de besluitvorming over het realisatiekrediet zijn de vergunningsprocedures nog niet afgerond. Is dit een bezwaar?*
Dat klopt. Dit aspect wordt niet als bezwaarlijk gezien. De opdrachtverstrekking aan de aannemer voor de realisatiewerkzaamheden vindt immers pas plaats nadat de vergunningen verstrekt zijn.
- F Risico: *Het vervroegen van de besluitvorming levert enkele maanden tijd op, maar is nog geen garantie dat de planning van eind 2027 wordt gehaald.*
Dat klopt. Met deze stap wordt ca 6 maanden ingelopen op de doorlooptijd van het project, want de ontwerpwerkzaamheden kunnen nu parallel doorlopen gedurende het besluitvormingsproces. Hiermee verwachten we deadline voor de KRW te halen. Tegelijkertijd kunnen bij een groot en complex project van deze omvang onvoorziene omstandigheden optreden. Er is dus geen garantie dat de deadline gehaald wordt. De andere kant is echter, dat het projectteam alles op alles zet om de planning te halen. Ook bij een eventuele verantwoording richting EU (indien de deadline i.r.t. de KRW-doelstellingen niet gehaald wordt) kunnen we aantonen dat we alles op alles hebben gezet.
- G Risico: *Het vergt de nodige inspanning om de effluentkwaliteit op rwzi Utrecht binnen de vergunde waarde te bedrijven. Bestaat dat risico ook op de nieuwe rwzi Zeist?*
De zuiveringen Utrecht en Zeist zijn, ondanks dat beide zuiveren op basis van de Nereda technologie, niet met elkaar te vergelijken. Twee maatgevende verschillen zijn o.a. DWA/RWA-verhouding (>1:6 voor Utrecht en ca. 1:3 voor Zeist) en het feit dat er op rwzi Utrecht extern slib wordt ontwaterd. Dit is niet het geval op rwzi Zeist. Daarnaast wordt de zuivering Zeist voorzien van cellulose verwijdering. Hierdoor worden vrijwel alle zwevende delen uit het rioolwater gezeefd. Dit heeft een groot positief effect, omdat de Nereda technologie moeite heeft met zwevende delen (bij regenweer).
Desalniettemin grenst de vereiste effluentkwaliteit aan het technisch maximaal haalbare. HDSR kent geen zuivering met dergelijke scherpe effluenteisen. De nieuwe zuivering Zeist behoort tot de absolute top in Nederland. Niet alleen als het gaat om duurzaam en circulair bouwen, maar ook als het gaat om effluentkwaliteit. Bij het ontwerp van de nieuwe rwzi Zeist zijn, en worden, de lessen van rwzi Utrecht nadrukkelijk meegenomen. Zo wordt de voorbezinktank bijvoorbeeld hergebruikt als RWA-influent buffer om de “first flush” op te vangen.